

За наукові КАДРИ

Орган партбюро, ректорату, комітету ЛКСМУ та профкому
Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова

п-814661

«ДОРОГІ ТОВАРИШІ, ДРУЗІ, СПІВВІТЧИЗНИКИ!

ХАЙ НАСТУПАЮЧЕ П'ЯТЕ ДЕСЯТИРІЧЧЯ РАДЯНСЬКОЇ ДЕРЖАВИ БУДЕ ДЕСЯТИРІЧЧЯМ ШЕ БІЛЬШОГО РОЗКВІТУ НАШОЇ ДОРОГОЇ СОЦІАЛІСТИЧНОЇ БАТКІВЩИНИ. ЗА НОВІ ДОСЯГНЕННЯ У ВСЕНАРОДНОМУ СОЦІАЛІСТИЧНОМУ ЗМАГАННІ ЗА ШЕ БІЛЬШІ ПЕРЕМОГИ В ГОСПОДАРЬСЬКОМУ І КУЛЬТУРНОМУ БУДІВНИЦТВІ, В БОРОТЬБІ ЗА ДАЛЬШЕ ЗРОСТАННЯ ДОБРОБУТУ РАДЯНСЬКИХ ЛЮДЕЙ! ЗА МИР У ВСЬОМУ СВІТІ!».

(Із Звернення Верховної Ради Союзу Радянських Соціалістичних Республік «До народів Радянського Союзу»).

ГАРЯЧЕ І ОДНОСТАЙНО СХВАЛЮЄМО

ІСТОРИЧНЕ ЗВЕРНЕННЯ

День свого сорокаріччя Радянська держава відзначила урочистим Зверненням свого вищого законодавчого органу до народів Радянського Союзу. Цей заклик схвилював серця всіх радянських людей.

Всі радянські люди твердо впевнені, що намічені партією плани дальшого могутнього піднесення соціалістичної економіки і матеріального добробуту народу будуть успішно виконані. Вони посилюють боротьбу за перетворення в життя історичних рішень XX з'їзду КПРС, за здійснення поставлених партією завдань комуністичного будівництва. У відповідь на Звернення Верховної Ради СРСР трудящі нашої країни ще ширше розгортають змагання за нові перемоги в господарському і культурному будівництві, борються за дальше зростання добробуту радянських людей. Активну участь у всенародній боротьбі за ще більший розквіт соціалістичної Батьківщини робітники, селяни, інтелігенція вважають своїм патріотичним обов'язком, справою своєї честі.

У ці святкові дні радянський народ ще і ще перед усім світом продемонстрував свою непохитну рішучість відстоювати справу миру.

Радянська соціалістична держава народилася в розпал першої світової війни. Її першим законодавчим актом був історичний, написаний рукою В. І. Леніна «Декрет про мир». З того часу наша країна твердо і неухильно проводить ленінську миролюбну політику, політику мирного співіснування держав з різним суспільним ладом. Ця політика виражає думи і сподівання простих людей земної кулі. Програма боротьби за зміцнення миру викладена в доповіді тов. М. С. Хрущова і у «Зверненні Верховної Ради СРСР до всіх трудящих, політичних і громадських діячів, представників нау-

ки та культури, парламентів і урядів всіх країн світу».

На жаль, миролюбна політика Радянського Союзу і всіх країн соціалістичного табору постійно нашоується на протидію впливових кіл у західних країнах і, насамперед, у США. Ми не забуваємо, що в світі є ще сили, які перешкоджають розрядці міжнародної напруженості, ведуть холодної війну, продовжують гонити і створюють небезпеку нової винищувальної війни. Радянський народ зміцнює обороноздатність своєї країни, повсякденно піклується про свої доблесні збройні сили.

В повному розквіті творчих сил вступає наша могутня Вітчизна. У своє п'яте десятиріччя.

Звернення ювілейної сесії Верховної Ради СРСР до народів Радянського Союзу зустріло гаряче схвалення всього радянського народу. Як і всі радянські люди, викладачі, студенти і співробітники нашого університету одноставно схвалюють матеріали ювілейної сесії Верховної Ради СРСР, внутрішню та миролюбну зовнішню політику Радянської держави, виражають рішучість ще тісніше об'єднатися навколо рідної Комуністичної партії.

В університеті пройшли мітинги і збори, на яких обговорювались Звернення Верховної Ради СРСР і доповідь тов. Хрущова: «Сорок років Великої Жовтневої соціалістичної революції».

У відповідь на Звернення Верховної Ради СРСР колектив нашого університету взяв на себе нові зобов'язання — досягти нових успіхів у справі підготовки молодих висококваліфікованих спеціалістів для соціалістичного народного господарства та культури; підвищити кваліфікацію професорсько-викладацького складу; підняти рівень агітаційної роботи.

Мітинг у істориків

Щойно закінчилися лекції, та ніхто не збирається додому. Студенти та професорсько-викладацький склад історичного факультету направляються в 14 аудиторію. Тут 15 листопада відбувся мітинг, присвячений ювілейній сесії Верховної Ради СРСР.

Мітинг відкриває секретар партійного бюро факультету тов. Гудимович, який розповідає про засідання ювілейної сесії Верховної Ради. Звернення Верховної Ради до народів Радянського Союзу зачитує тов. Мигаль.

Слово надається доц. І. В. Ганевичу.

— Ми всі пишаємось тими великими успіхами, яких досягла наша країна за роки соціалістичного будівництва, — говорить тов. Ганевич. — Перед радянським народом стоїть завдання наздогнати США по виробництву продуктів споживання на душу населення. І радянський

народ успішно справляється з цим завданням.

Слово надається комсоргові І курсу т. Чечевній.

— Все, що зроблено великого і прекрасного в нашій країні, — каже вона, — це заслуга Комуністичної партії. Наш народ добився успіхів у промисловості і сільському господарстві. Це ж у нашій країні вперше побудована атомна електростанція, запущений перший в світі супутник Землі.

Дипломант історичного факультету В. Гомонюк запевняє, що студенти V курсу доклали всіх зусиль, щоб виправдати надії, які покладає на них партія і народ.

Резолюцію зборів зачитує доцент М. Є. Раковський. Збори одноставно прийняли резолюцію, яка гаряче підтримує Звернення Верховної Ради СРСР до всіх народів Радянського Союзу.

У ВЕЛИКІЙ ХІМІЧНІЙ

15 листопада у великій хімічній аудиторії відбувся мітинг професорсько-викладацького складу і студентів хімічного факультету, присвячений Зверненню Верховної Ради Союзу РСР до всього радянського народу.

Секретар партійної організації факультету О. В. Богатський, відкриваючи мітинг, говорить про згуртованість радянського народу.

Слово надається завідувачу кафедрою органічної хімії, професору В. П. Гольмову. Відзначаючи величезні досягнення радянської науки, він розповідає і про розвиток хімії, як науки майбутнього, про дослідження в галузі хімічної промисловості, і, зокрема, промисловості органічних продуктів.

Завідувач кафедрою неорганічної хімії доц. А. І. Позігун говорить про грандіозне піднесення нашого народу в зв'язку з святкуванням сорокаріччя Великої Жовтня.

Від кафедри фізичної хімії виступають Е. Мисюк і студентка IV курсу Л. Стуліченко.

— Щоб виконати всі завдання, поставлені директивами XX з'їзду нашої партії, щоб бути гідними силами її дочками нашої рідної Батьківщини, — каже Стуліченко, — ми повинні вчитися, вчитися ще краще, брати участь у громадській, науковій роботі.

Збори прийняли резолюцію, в якій одноставно схвалюється і вітається Звернення Верховної Ради Радянського Союзу.

У ВІДПОВІДЬ НА ЗВЕРНЕННЯ

Звернення Верховної Ради СРСР до народів Радянського Союзу на мітингу зачитав секретар партбюро геолого-географічного факультету Б. Л. Гуревич. В обговоренні взяли участь наукові працівники, службовці та студенти факультету. Доцент Ф. Є. Петрунь заявив, що, перечитуючи цей історичний документ, ми повинні з'ясувати, що треба зробити в нашому колективі, щоб гідно відповісти на Звернення Верховної Ради. Наш перший обов'язок — підняти рівень учбової та наукової роботи. Ще більше треба приділяти уваги виробничій практиці студентів, більше розробляти наукових робіт, які зв'язані з виробництвом.

— На заклик нашого уряду, — сказав доц. І. Я. Яцько, — ми відповімо ще більшими успіхами у навчанні, новими науковими роботами.

На зборах виступив студент Гольденберг, який закликав всіх студентів взяти активну участь в справі піднесення науки та культури.

Збори одноголосно прийняли рішення, в якому зазначається, що весь колектив факультету у відповідь на Звернення Верховної Ради готовий докласти всіх зусиль для піднесення рівня учбової та наукової роботи.

До славного 40-річчя

До 40-річчя Великої Жовтневої соціалістичної революції кабінет історії КПРС оформив декілька стендів, випустив бюлетень «Ленінець», поповнився новою літературою. Добре передає революційну романтику епохи стенд, присвячений Е. І. Леніну, — вождю революції. Стенд оформлено гарними кольоровими літографіями: «Ленін по дорозі в Петербург» П. Васильєва, «Крейсер «Аврора» Бібікова, «Ленін проголошує Радянську владу» Серова — і рядом інших репродукцій з картин радянських художників, які розповідають про діяльність генія революції. Цікава виставка документів, що розповідає про встановлення Радянської влади в Одесі.

Виставка «40 років Радянської влади» розповідає про досягнення

радянського народу в боротьбі за комунізм.

Вперше кабінет випустив бюлетень «Ленінець». Передова стаття газети присвячена 40-річчю Жовтня. Завдання бюлетеня — консультувати студентів з питань історії КПРС, висвітлювати процес вивчення творів класиків марксизму-ленізму, обмінюватись досвідом підготовки до семінарів.

В першому номері вміщено такі статті: «За глибоке вивчення історії КПРС», «Короткий огляд двох семінарів по роботі Леніна «Дитяча хвороба «лівизни» в комунізмі», відповідь на питання студентки Стоянєвої про розвиток Й. В. Сталінін вчення Маркса, Енгельса, Леніна про державу і ряд інших статей.

М. Д. ДИХАН.

Святковий концерт

Наш «веселий автобус» підкотив до Іванівського районного Палацу культури, де вже зібралися сотні людей на святковий вечір, присвячений 40-річчю Великої Жовтня.

Зустрічають, як давніх друзів. Багатьох з нас тут знають по іменах, багатьох і ми знаємо. Захоплено зустрічають пісню «Подмосковные вечера» у виконанні Севи Сільвестрова, акробати «брати Чорненко» викликають у залі всеслий сміх.

Проходить номер за номером. І раптом... «Казав мені батько, щоб я оженився...». Це виступає перед іванівцями їх давній знайомий Вася Кучеренко, виконавець чудових жартівливих українських пісень.

Схвально був зустрінутий і естрадний секстет, під акомпанемент якого виступили В. Макаров, Л. Лисова та інші веселі конференсьє Топчий та Загинайло, що не раз викликали в залі аплодисменти і сміх своїми теплими жартами та злою сатирою. На цей раз вони порадували іванівців новими музикальними фейлетонами.

Після концерту не менш весело пройшла святкова вечеря, влаштована гостинними хазяями.

На прощання колгоспники говорили: «Спасибі за концерт. Хочеться одного — щоб зустрічалися ми з вами не тільки на свята».

В. МОРОЗ, Л. ЄДИДОВИЧ.

ЖИТТЯ ВИРУЄ (ОГЛЯД ВУЗІВСЬКИХ ГАЗЕТ)

Огляд багатьох вузівських газет показав, як бурливо живе кожна студентська сім'я, як вона вчиться й відпочиває, що її цікавить і хвилює.

Головне місце, як і слід було чекати, займає навчання. Багато уваги приділяється першокурсникам.

Газета «За радянського інженера» Київського політехнічного інституту надрукувала змістовну статтю доцента Бенікова: «Як класики марксизму-ленізму працювали над книгою».

В Харківському університеті влаштована потрібна виставка-стенд: «Як працювати з книгою».

Дуже оригінальна й зворушлива традиція у Львівському політехнічному інституті. Там перше вересня першокурсники віддають праці на майданчиках і клумбах, на подвір'ї та в майстернях інституту. Ці перші недільники чи суботники привчають студентів любити й шанувати свій інститут, бо тут є й частка їх праці.

Великого розмаху набула в багатьох вузах наукова робота, чого, на жаль, не можна сказати про наш університет. Найбільша увага приділяється зв'язку — живому, а не на папері, — студентів з підприємствами. Газети повідомляють про допомогу студентів різним установам ба-

гатьох міст країни, про шефську роботу на заводах і в школах.

У Львівському політехнічному інституті продовжує свою торішню роботу кіностудія. В студії працюють секції операторська, звуко-технічна, фотохімічна, постановочна, сценарно-редакційна, дикторська. В цьому році студія намічає зробити середньометражний художній фільм, присвячений життю інституту.

У Воронежі створено «Районний театр студентів». Зараз цей молодий колектив взявся за складну постановку — «Баню» Маяковського.

В Харківському університеті силами студентів істфаку під керівництвом досвідчених викладачів готується книга-збірка «Історія комсомолу Харківщини». Була така ідея і на нашому філфаці, але вона загинула десь по дорозі між працівниками наукової бібліотеки, які подали цю думку, і філологами, до яких думка ця так і не дійшла...

На початку цього року в Таганрогському радіотехнічному інституті було оголошено конкурс на кращі емблеми інституту та факультетів. Багато студентів надіслали до журі конкурсу свої проекти. Декілька проектів було вміщено в газеті як найкращі.

ФІЛОЛОГІЧНОМУ ФАКУЛЬТЕТОВІ 20 РОКІВ

Вже до Великої Жовтневої соціалістичної революції в Одеському університеті створились певні філологічні школи та традиції. Великий Жовтень відкрив новий етап в розвитку філологічних наук у нашому університеті. Традиції видатних дожовтневих вчених зберегли і далі розвинули їх учні та послідовники. В інституті Народної освіти, а пізніше в інститутах Соціального виховання та Професійної освіти, що були створені на базі університету, працювали такі видатні вчені-філологи, як професори Б. М. Ляпунов, А. І. Томсон, Р. М. Волков, Б. В. Варнеке, П. Й. Потапов, В. Ф. Лазурський, П. А. Бузук, С. С. Дложевський. Там же розпочинали свою педагогічну та наукову діяльність сьогодні професор університету Д. Г. Елькін, доценти університету Н. І. Букатевич та З. А. Бабайцева, викладачі Ф. І. Педанов, К. В. Жукова, М. Е. Свірска та ряд інших.

10 березня 1933 року Рада Народних Комісарів України прийняла постанову про створення університетів, як вищих учбових закладів. Тоді ж було відновлено роботу Одеського університету. Філологічний факультет з кафедрами української мови та літератури, російської мови та літератури, класичної філології і відповідними кабінетами було створено в 1937 році. Відзначимо, що тоді вперше в історії Одеського університету були створені самостійні кафедри української мови та літератури. Про їх існування не могло бути й мови в жорстокі дожовтневі часи.

На філологічних кафедрах університету в тридцять років працюють такі вчені, як професор Р. М. Волков, перший декан пожовтневого філологічного факультету, секретарем факультету працювала В. Л. Гладішева, професор П. Й. Потапов, професор Б. В. Варнеке, професор В. Ф. Лазурський, доценти, кандидати філологічних наук Н. І. Букатевич, З. А. Бабайцева, О. Й. Богуславський, М. Г. Устенко, С. Д. Бернштейн, М. Д. Петрович, М. К. Дудкін, В. Е. Черняхівський, А. А. Москаленко.

В період Великої Вітчизняної війни радянського народу проти німецько-фашистських окупантів філологічний факультет в складі університету працював в м. Майкопі, а потім в Байрам-Алі. В умовах евакуації вчені факультету не припинили

своєї учбової та наукової діяльності. Тоді, в 1944 році, на факультет було запрошено професора М. В. Беляєва, який очолив кафедру слов'янознавства та мовознавства.

Після повернення до Одеси філологічний факультет працює в складі шести самостійних філологічних кафедр, що нараховують тепер близько шістдесяті доцентів, старших викладачів та викладачів. Кафедри факультету підготували 79 молодих наукових працівників. За післявоєнний період вченими факультету видано шість томів «Наукових записок», збірник, присвячений Іванові Франку, опубліковано в центральній, республіканській та обласній пресі понад 230 наукових досліджень, розвідок, проблемних і літературно-критичних статей.

Тепер на філологічному факультеті навчається 618 студентів, працює понад 60 викладачів, серед них професор Д. Г. Елькін, доценти Н. І. Букатевич, З. А. Бабайцева, П. І. Збандуто, О. І. Занчевський, А. В. Недзвідський, І. Є. Грицютенко, Б. О. Шайкевич та інші.

Факультет по праву пишається своїми кращими студентами-комуністами Яценко та Славіною, комсомольцями Бучко, Теплицькою, Кизіною, Сировецькою, Лютіною, Люкаревим, Корбут, Лейдерманом, Голішко.

За 20 років існування факультет випустив 1231 спеціаліста. Перший випуск філологів був в роки війни в м. Майкопі, куди університет евакуювався. Тоді ж, в роки війни, більша частина студентів-філологів пішла на фронт. 68 осіб нагороджені високими урядовими нагородами, 12 колишніх студентів-філологів загинули смертю героїв (Свистун, Шевченко, Аренбер, Рабинович, Ройнер, Бондар).

Вихованці факультету працюють у вищій і середній школі, в журналах і газетах, театрах, кіно, музеях і т. д. 57 випускників займають відповідальні пости в партійних і радянських органах. Серед вихованців філфаку є керівники вузів — доцент Савико, директор Ізмаїльського педінституту, завідувачі кафедрами вузів, доценти, кандидати наук, 6 осіб (Гетьман, В'язовський, Грінчак, Мищенко, Довнар, Пончок) є членами Спілки радянських письменників України, 23 випускники (Коляда, Ніколаєв, Осипов та інші)

працюють в редакціях газет та журналів, 79 — закінчили аспірантуру і працюють у вищих учбових закладах України, з них 31 є доцентами та кандидатами наук.

В самому університеті працює на науково-педагогічній роботі багато вихованців факультету, які захистили кандидатські дисертації і стали доцентами.

Поряд з підготовкою кадрів на факультеті проводиться велика науково-дослідна робота. Зараз на факультеті працює 9 наукових гуртків, що об'єднують біля 200 студентів.

Літературні і мовознавчі кафедри філологічного факультету досліджують проблеми становлення і розвитку російської літератури від критичного реалізму до соціалістичного реалізму, значення класичної спадщини і світове значення літератури соціалістичного реалізму. Колектив кафедри української літератури закінчив роботу по створенню наукової біографії основоположника нової української літератури Т. Г. Шевченка; науковці факультету закінчили і підготували ряд посібників для вузів і середніх шкіл.

Кафедри філологічного факультету підтримують тісний зв'язок з середніми школами, допомагають їм консультаціями, методичними вказівками, видають збірники «На допомогу школі».

Досить продуктивно працює колектив кафедри педагогіки і психології під керівництвом проф. Д. Г. Елькіна. Центральна проблема, яка приваблює увагу робітників кафедри протягом 40 років, це — психологія сприймання, зокрема психологія сприймання часу, якій присвячена значна кількість експериментальних праць.

Сорокаріччя Великої Жовтневої соціалістичної революції філологічний факультет зустрів новими успіхами і новими творчими планами. Виконання їх буде новим проявом беззавітного служіння вчених нашому великому і героїчному народові, нашій рідній Комуністичній партії.

І. М. ДУЗЬ,

декан філологічного факультету.

НАЙКРАЩИХ УСПІХІВ У НАВЧАННІ

Цього року громадськість філологічного факультету відзначила 20-річчя з дня створення факультету. Це свято співпало з 40-річчям Великої Жовтня. Я, як випускник філологічного факультету, хочу поділитись деякими своїми думками з студентами-філологами.

Деякі зауваження хочеться висловити до навчальної програми нашого університету. На філологічному факультеті вивчаються мови країн народної демократії. Це польська і чеська. На мою думку, варто було б вивчати болгарську мову, тому що багато наших випускників направляється на роботу в Одеську область, особливо в колишню Ізмаїльську, де багато болгарського населення. Я думаю, що це принесе майбутнім вчителям чималу користь.

На честь 20-річчя з дня створення філологічного факультету і 40-річчя Великої Жовтня бажаю студентам філологічного факультету найкращих успіхів у навчанні, бажаю, щоб вони стали гідними будівниками комунізму.

Д. НЕДОХНЮК,
директор Євгенівської
семирічної школи,
Бороднянського району,
Одеської області.

Вчили нас і молоді тоді ще П. І. Збандуто і А. В. Недзвідський.

Дуже весело було у нас в гуртожитку. Ми ніколи не сумували, кожен займався чимось корисним. Разом веселилися. І часто, майже щотижня, до нас в гуртожиток приходив ректор Микола Панасович Савчук. Він довго сидів з нами в кімнатах, розмовляючи за чашкою чаю. Любив Микола Панасович, щоб в кімнатах був порядок. А ми за цю увагу до людей поважали і любили його.

Студентські роки залишилися в нашій пам'яті на все життя. Хочеться і вам цього побажати, дорогі друзі. А основне — набути якомога більше знань, придбати навички громадської і спортивної роботи. Все це дуже необхідне в школі, в першу чергу молодому вчителю.

Ф. МУШИНСЬКИЙ,
директор Могилянської школи,
Гайворонського району,
Кіровоградської області.

„Как хороши, как свежи были розы“

Ми першими в 1937 році почали вчитися на філологічному факультеті ОДУ. І от зараз ми, перші випускники, з теплою і повагою згадуємо і бачимо наших вчителів. Суворий і вимогливий, але справедливий, великий ерудит, — таким запам'ятався нам професор Давид Генріхович Елькін. Знання з психології та логіки, здобуті з допомогою Давида Генріховича, стали у великій пригоді нам у подальшій педагогічній роботі.

Завжди молодим залишився в нашій пам'яті Володимир Євтіхійович Черняхівський, який був нашим хорошим порадиником і наставником. Добрі знання з української мови дав нам Артем Амбросійович Москаленко.

Через щире вдячність і пошану до Зої Антонівни Бабайцевої я й замітку свою назвав словами Тургенева, які нам на все життя запам'яталися з уст Зої Антонівни: «Как хороши, как свежи были розы».

Нас вчили люди із світовими іменами, професори Потапов і Варнеке.

З 40-річчям ВЕЛИКОГО ЖОВТНЯ

МОСКВИ СУПУТНИК
ОДЕСЬКІЙ СТАНЦІ ВІЗУАЛЬНОГО
СПОСТЕРЕЖЕННЯ

Московський центр по обробці наукових матеріалів про спостереження першого в світі штучного супутника Землі одержав Ваші листи.

Щиро дякуємо Вам за повідомлення цінних спостережень, які будуть використані в науковому узагальненні матеріалів про перший в світі штучний супутник Землі.

Московський центр по обробці матеріалів про штучні супутники Землі.

РЕКТОРОВІ ОДЕСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
СЕКРЕТАРЕВІ ПАРТОРГАНІЗАЦІЇ
ГОЛОВІ ПРОФКОМУ

Шановні товариші!

Від імені інвалідів Вітчизняної війни, які лікуються в Республіканському госпіталі очних хвороб, та співробітників госпіталю, на відзнаку 40-річчя Великої Жовтневої соціалістичної революції, шлемо Вам і у Ваших особах всьому колективові гарячі поздоровлення!

Вашим багаторічним шефством над інвалідами Вітчизняної війни, теплою увагою до них Вашого колективу Ви завжди допомагали і допомагаєте лікуванню і моральному оздоровленню колишніх захисників нашої соціалістичної Батьківщини.

ТИВАРОВСЬКИЙ, начальник Республіканського госпіталю очних хвороб.

БОЛТЕНСЬКИЙ, секретар партбюро.
МОНАСТІРСЬКА, голова місцевому.

Friedrich-Schiller-Universität
Jena

— Gewerkschaftsleitung —

An die
Zentrale Gewerkschaftsleitung
der Universität
Odessa (UdSSR)

Werte Kollegen!

Wir übermitteln Ihnen anlässlich des 40. Jahrestages der Grossen Sozialistischen Oktoberrevolution die herzlichsten Glückwünsche und brüderlichen Kampfgrüsse im Namen unserer Mitglieder — Wissenschaftler, Arbeiter und Angestellten — der Friedrich-Schiller-Universität Jena.

Wir gratulieren Ihnen zu den grossen Erfolgen, die die Sowjetmacht und Ihre Gewerkschaften erringen konnten. In diesen Erfolgen zeigt sich die Überlegenheit der sowjetischen Wissenschaftler auf allen Gebieten. Auch die Entwicklung unserer Republik wurde in vieler Hinsicht durch diese Erfolge gefördert.

Wir würden es sehr begrüßen, wenn Sie uns die Möglichkeit bieten, dass wir uns die langjährigen Erfahrungen Ihrer Gewerkschaftsarbeit, vor allem auf dem Gebiet der Forschung und Lehre, zunutze machen könnten und bitten Sie, uns Ihre Ansicht darüber wissen zu lassen.

In solidarischer Verbundenheit grüsst Sie die
Universitäts-gewerkschaftsleitung
(Prof. Dr. P. SCH)
Vorsitzender

Профком

ДОРОГІ КОЛЕГИ!

В зв'язку з сороковою річницею Великої Жовтневої соціалістичної революції ми передаємо Вам сердечні поздоровлення і братерський привіт від імені наших колег — вчених, робітників і службовців Ієнського університету ім. Фрідріха Шіллера. Ми поздоровляємо Вас з великими успіхами, досягнутими Радянською владою і профспілками. Ці успіхи свідчать про перевагу радянських вчених в усіх галузях. Вони сприяють також у багатьох відношеннях розвитку нашої республіки. Ми були б дуже вдячні, коли б Ви надали нам можливість використати багаторічний досвід Вашої профспілкової діяльності в галузі дослідження і викладання, і просимо Вас висловити свою думку з цього питання.

З солідарним привітом голова профспілки університету професор, доктор ПОШ.

ОДЕСА РЕКТОРОВІ ОДЕСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ ЛЕБЕДЕВУ
СЕКРЕТАРЕВІ ПАРТІЙНОГО БЮРО СИМОНЕНКУ

Велико-Михайлівський райком КП України виконком райради депутатів трудящих поздоровляють професорсько-викладацький колектив і студентів з сороковою річницею Великої Жовтневої соціалістичної революції.

Голова райради КОШЧІН

РЕКТОРОВІ ОДЕСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ім. І. І. МЕЧНИКОВА ПРОФ. С. І. ЛЕБЕДЕВУ

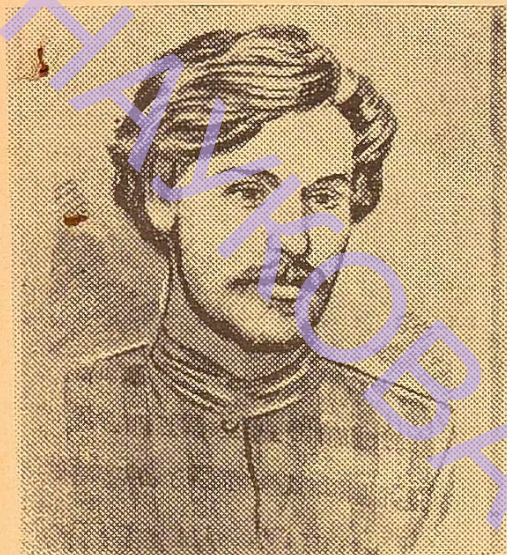
Одеський обласний інститут удосконалення кваліфікації вчителів сердечно поздоровляє Вас і Ваш колектив з великим всенародним святом народів нашої країни і всього прогресивного і передового людства світу — 40-ю річницею Великої Жовтневої соціалістичної революції і бажає Вам доброго здоров'я і творчих успіхів в роботі.

Заст. директора ІУКВ І. БУРЯК.
Секретар парторганізації Г. ТУРІЙ.

Від редакції: на адресу ректорату, партбюро, комітету комсомолу, профкому, редакції «За наукові кадри» надійшли численні телеграми, в тому числі від колективів університетів та інститутів країни — Київського, Харківського, Уральського, Чернівецького, Кишинівського та інших, — від приватних осіб тощо. Всі вони гаряче поздоровляють колектив нашого університету з 40-ми роковинами Великої Жовтня і бажають йому великих успіхів у розвитку науки і в підготовці висококваліфікованих спеціалістів для нашої любимої Батьківщини.

ЇХ ІМЕНАМИ НАЗВАНО ВУЛИЦІ МІСТА-ГЕРОЯ

Одеса належить до числа тих міст Росії, де рано зародився пролетарський рух. На зорі революційної боротьби, у 1875 р., в Одесі виникла і існувала перша в Росії організація робітників — «Південно-

На фото: Степан Халтурін.

російський союз робітників», яка об'єднавала близько трьохсот робітників. Проіснувала організація трохи більше півроку. Однак це перше політичне об'єднання робітників, яке ставило своєю кінцевою метою повалення існуючого ладу, відіграло відчутну роль в історії революційного руху країни.

Засновником «Південноросійського союзу робітників» був Євгеній Йосипович Заславський. Дворянин за походженням, він відрікся від свого класу і зв'язав свою долю з робітничим рухом. Чесний борець з самодержавством та капіталізмом, Заславський загинув у застінках Петропавлівської фортеці 13 червня 1878 р.

Ім'я Євгенія Заславського носить одна з вулиць Одеси.

Тоді ж, на початку 70-х рр., в Одесі за організацію убивства прокурора Стрельникова був повішаний визначний робітник-революціонер Степан Халтурін.

На Вокзальній площі є будинок філіалу управління Одеської залізниці з меморіальною дошкою на фасаді. Степан Халтурін та його бо-

На фото: Петро Старостін.

йовий товариш Желваков були страчені на повір'ї цього будинку. Вулиця, на якій було схоплено Халтуріна після здійснення ним терористичного акту, носить його ім'я.

В роки напередодні першої російської революції в Одесі жили і працювали визначні діячі революційного підпілля, прислані сюди безпосередньо В. І. Леніним — Р. С. Землячка, В. В. Воровський, Є. М. Ярославський, С. І. Гусев. В цей період в Одесі агентом «Искры» працював брат В. І. Леніна Дмитро Ілліч Ульянов, земський лікар, який жив

*„Не водиці,
а крові
чуємо в тілі тиск.
Крізь револьверний брех
наша путь лягла,*

(В. Маяковський «Товаришеві Нетте, пароплавові й людині».
Переклад М. Бажана).

*Щоб, умираючи,
втїлитись
в пароплави,
в рядки
і в інші довгі діла.“*

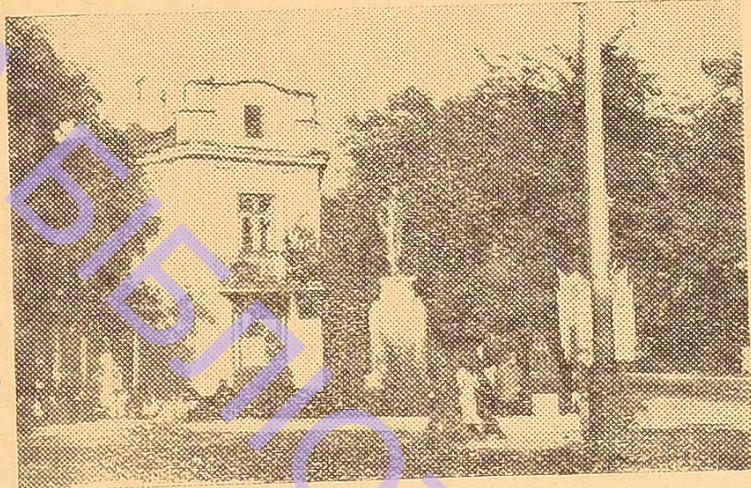
у селі Усатово (передмістя Одеси) і в 1903 р. за революційну діяльність був із Одеси висланий.

Жовтень 1905 р. в Одесі був насичений бурхливими революційними

новка. Тут активно діяли ставлення Центральної Ради, які мали свої військові з'єднання — гайдамацькі курені. Проводили свою підірвну роботу угодовці всіх мастей і

жені вовки, огризаючись, шкірячи сталні зуби, відступали гайдамаки. Крок за кроком просувався вперед Червона гвардія. Найзапекліші бої зав'язалися в районі вокзалу, де була добре укріплена позиція ворога. Кілька разів загони червоногвардійців кидалися вперед, але вимушені були відходити з великими втратами.

На фото:
вулиця
Мізікевича

подіями. Осередком цих подій був Новоросійський (Одеський) університет. З університетом цього і наступного періоду нерозривно зв'язана діяльність першого професора-комуніста в Одесі Євгенія Миколаєвича Шепкіна.

Вулиці, провулки, площі нашого міста, які одержали свої назви від імен та подій, пов'язаних з першою

На фото:
сквер ім.
Хворостіна
вдінків.

На допомогу Одеській партійній організації ЦК направляє з Петрограда випробуваного більшовика, члена ЦК В. Володарського, який допоміг більшовикам Одеси розробити план збройного повстання і підготу-

Та ось почулися вигуки:

— Чижиков, Чижиков іде!

А Макар Чижиков, начальник Одеської Червоної гвардії, вже мчався під градом куль на допомогу з невеликою скорострільною гарматою, поставленою на грузовик. Снаряди з гармати Чижикова починають рватися у ворожих цепах. Славний приклад командира запалив червоногвардійців. Сповнені рі-

На фото:
вулиця
Чижикова

На фото:
спуск
Кангуна

російською революцією, завжди нагадують нам славне революційне минуле Одеси. Це такі вулиці, як вул. Ярославського, Ульяновський провулок, сквер 9 січня, площа і вулиця м. 1905 року (колишня Тираспольська), вул. Потьомкінська і Потьомкінські сходи, спуск Вакуленчука, вул. Матюшенка, вул. Шепкіна, вул. Лейтенанта Шмідта, який очолив повстання матросів-чорноморців у листопаді 1905 р., і т. д.

вати його.

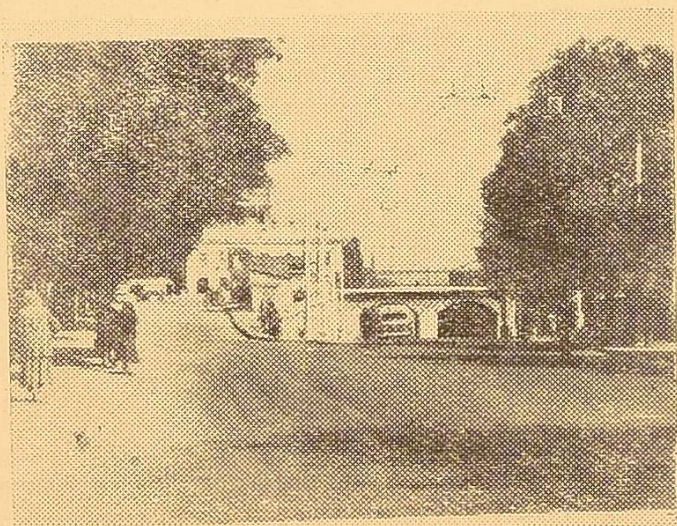
В ніч на 14 січня 1918 року в місті починається відкрита збройна боротьба з гайдамаками та юнкерами.

Кожну вулицю, кожний провулок доводилося брати з бою, залишаю-

шимості перемогти, кинулися вони на штурм вокзалу. Незабаром над будинком вокзалу замаюрів червоний прапор — символ того, що Радянська влада в Одесі перемогла.

Самовіддана боротьба одеських трудящих, червоногвардійців та мо-

На фото: стіна Єврейського кладовища, біля якої було розстріляно Жанну Лябурб та інших членів Іноземної колегії

На фото:
вулиця
Ласточкина

Велика Жовтнева соціалістична революція перемогла в Петрограді. В Одесі в цей період створилася дуже напружена і складна обста-

чи на тротуарах та мостових поранених і убитих товаришів. Як ска-

ряків за встановлення Радянської влади в місті навки закріплена в

назвах таких вулиць і провулків, як вул. Січневого повстання (на якій розташований завод ім. Січневого повстання), вул. Червоної гвардії, де в будинку № 4 містився штаб Одеської Червоної гвардії, вул. Володарського, вул. Чижикова, вулиця і спуск Кангуна, начальника штабу Одеської Червоної гвардії, який був по-зрадницькому вбитий гайдамаками з-за рогу будинку; вул. Діда Трохима, названа на честь Андрія Васильовича Трофімова, більшовика, старого підпільного працівника, сотника Червоної гвардії; вул. Мізікевича, активного діяча Одеської більшовицької організації, тощо.

18 січня 1918 року Одеса стала радянським містом. Але до остаточної перемоги тут Радянської влади було ще далеко. Австро-німецька окупація, англо-американсько-французька інтервенція, денікінська білогвардійська контрреволюція, — все це довелося пережити місту, поки після жорстоких боїв, ціною крові і життя кращих синів і дочок народу тут не перемогла і не була встановлена назавжди влада Рад.

Багато героїв загинуло в цій священній боротьбі. Їх імена завжди пам'ятають і пам'ятатимуть вдячні нащадки. Це Микола Ласточкин (Іван Смирнов), швець за професією,

На фото: Макар Чижиков

який за дорученням ЦК партії очолював під час англо-американсько-французької інтервенції всю підпільну роботу в Одесі, потім був схоплений агентами франко-російської контррозвідки, підданий нелюдським катуванням і кинутий в море з прив'язаним до ніг каменем. Це слава дочка французького народу, внучка паризького комунара Жанна Лябурб і її товариші по Іноземній колегії Жак Елін, Мішель Штелівкер та інші, які підготували повстання французьких моряків в Одеському порту. Це командир більшовицького загону Красний, який героїчно загинув у бою з німецько-куркульськими повстанцями в с. Велика Акаража (колишня німецька колонія Гросс-Лібенталь). Це послідовний і стійкий більшовик Хворостін, начальник військового відділу губкому партії під час денікінської окупації Одеси, і його найближчий соратник по роботі Лазарев. Обидва вони були страчені денікінцями. Це, нарешті, прославлений комбриг Григорій Іванович Котовський, бригада якого першою увійшла в Одесу 7 лютого 1920 року. Слідом за котовцями в місто увійшли радянські піхотинці, і увечері 7 лютого Одеса назавжди стала вільним радянським містом.

Свято зберігаючи пам'ять про своїх героїв, радянський народ їх іменами називає міста, заводи, колгоспи, вулиці. Імена Ласточкина, Старостіна, Красного, Лазарева, Котовського та інших героїв громадянської війни увічнені в назвах площ, вулиць, провулків, скверів міста-героя Одеси.

М. МІТІНА.

ПРО ЧЕХОСЛОВАЦЬКУ ШКОЛУ

(Враження від поїздки до Чехословаччини)

Влітку цього року мені довелося з групою педагогічних працівників і студентів побувати в Чехословаччині. Ми їхали туди разом з викладачами і учнями Ліберецької 11-річної школи, які були нашими гостями, побували в Одесі, Києві, на Кавказі, у Львові, а тепер везли нас до себе на батьківщину, стали нашими друзями, по-хазяйському оточили нас теплим піклуванням та увагою. Хочеться зразу через директора школи і вчительку російської мови Ніну Попову сказати велике спасибі чеському народові за велику любов до радянських людей. Цю любов ми відчували в будинках наших друзів-педагогів і учнів Ліберецької школи, на будь-якій станції, в музеях, на дорогах у Високі Татри. Цією любов'ю оточені могили наших радянських воїнів.

Вважаю за необхідне зауважити, що за два тижні ми не мали змоги

чехословаччині є чудова традиція: шкільні будівлі приймаються через рік після їх вступу в експлуатацію, коли стають очевидними всі їх позитивні якості та недоліки, які можна виправити.

В Ліберецькій школі добре поставлена наочна агітація. При вході до школи — портрети Яна Амоса Коменського і Макаренка. У світлих коридорах школи, в бібліотеці-галереї — портрети письменників і художників Чехословаччини, СРСР та інших країн. Портрети невеликі, що дає змогу широко представити як національну, так і зарубіжну літературу, мистецтво. Школи добре обладнані. Відсутність карнизів, умивальники в кожній класній кімнаті, світлі тони стін, плиткові підлоги в коридорах і вестибюлях, бездоганна чистота.

Дошки в класах нас зовсім зачарували. Вони складаються з двох

залишають не лише верхній одяг, але й взуття, залишаючись у легких, матер'яних черевиках.

Хочеться особливо підкреслити любовне ставлення в Чехословаччині до дитячого одягу. З якою старанністю зроблені костюмчики та пальта навіть для найменших.

В одязі школярів немає стандарту, все зроблено охайно, зі смаком, з урахуванням естетичного розвитку дітей.

Асортимент одягу для школярів великий і знайти його можна в будь-якому селі. В школі діти одержують обід з двох страв, в порядку самообслуговування, при догляді чергових педагогів. Талони на обід купуються на місяць. Дуже цікаві правила їдальні, вироблені самою школою. Вони сформульовані від імені самих учнів і, безумовно, глибоко дійові. Ось деякі з них:

1. В їдальню приходжу завжди з чистими руками, чим забезпечую собі здоров'я і перешкоджаю поширенню хвороб.

2. Перевіряю, чи є у мене талон на обід.

3. Чи є у мене виделка, ложка й ніж (учні їх приносять з собою).

4. За обідом голосно не розмовляю. Я веду себе тихо й дисципліновано, як культурна людина.

5. Вимагатиму стільки їжі, скільки зможу з'їсти, — треба бути економним.

6. Зразу ж після обіду приведу в порядок стіл та стільці, бо після мене прийдуть інші і побажають, щоб було чисто.

7. Завжди слухаюсь чергового вчителя.

Ми не мали змоги ознайомитись з учбовим процесом школи в дії, але ми мали змогу переконатись в успіхах чехословацьких школярів у вивченні російської мови. Ті, що закінчили школу, добре розмовляють російською мовою, грамотно пишуть, про що свідчать листи, які ми одержуємо від них. Наші юні друзі знають нашу літературу класичну і радянську в обсязі 10-річки, вони аналізують художні твори, пишуть твори, знають напам'ять багато наших поетів. Концерт, який давали учні, що закінчили Ліберецьку школу, в Одеському педагогічному інституті, і прощальний концерт, що дали нам в Ліберецькій школі, — безперечний тому доказ.

Скрізь в Чехословаччині ми зустрічали російську художню літературу, в тому числі й дитячу. На книжкових вітринах, в книжкових лавках ми бачили Л. Толстого, О. Толстого, М. Горького, К. Чуковського, В. Маяковського, А. Чехова, І. Еренбурга.

Хазяйка квартири, де ми жили, вчителька чеської мови і літератури, була премійована за пропаганду російської літератури романом Гончарова «Обломов», а тепер — пугівкою до Радянського Союзу. Хочеться відзначити високу музикальну та пісенну культуру чехословацьких школярів, чудове знання ними краєзнавчого матеріалу. І це тим більш гідно подиву, що спеціальних учителів співів у школах немає, кожний вчитель вміє працювати з дитячим хором. Слухаючи в дорозі ліричні та жартівливі народні пісні, що їх виконували наші друзі, ми охоче підтягували їм «Маришу» та «Чебогай, небогай».

Децент П. І. ЗБАНДУТО.

НА НАУКОВІ ТЕМИ

ПЕРШИЙ ПЕРЕКЛАД
КИТАЙСЬКОГО РОМАНА

В альманасі «Северные цветы» за 1832 рік було вміщено «Отрывок из китайского романа Хау Цю-джуань, т. е. беспримерный брак».

Зміст цього роману можна передати словами коментатора «Отрывка...»:

«Девушка Бинь-Синь, бивши похитителя, освобождається юним и благородным Тей Гун-дзы. Похититель, молодой повеса знатного рода, по имени Го Гун-дзы, старается снова завлечь ее в свои сети; но все его замыслы рушатся умом и хитростью девушки Бинь-Синь. Не успевая в своих коварствах, Го Гун-дзы ищет отмстить ее освободителю; но и тот не дается з обман. Здесь описан один из эпизодов мщения, вымышленных Го Гун-дзы...».

Цікава історія появи цього першого перекладу китайського роману на російську мову в пушкінському альманасі.

Країна стародавньої культури Китаю з давніх часів привертала до себе увагу російських вчених, мислителів, поетів. Після Вітчизняної війни 1812—1815 рр., з ростом національної самосвідомості російського народу незмірно зріс інтерес до культури, науки, літератури країни, які були у постійних відносинах з Росією.

Китай в цьому розумінні становив великий інтерес. В Пекіні була російська духовна місія. З 1807 по 1822 р. начальником цієї місії був видатний російський сіннолог — Іакінф Бічурін, який багато зробив для зміцнення російсько-китайських відносин.

Іакінф Бічурін намагався познайомити своїх співвітчизників з особливостями життя, побуту та культури Китаю. Йому належить багато перекладних і оригінальних творів про Китай, китайську мову, літера-

туру, мистецтво. Поява «Отрывка из китайского романа» в «Северных цветах» також має безпосереднє відношення до Іакінфа Бічуріна.

В 1830 році, перебуваючи на посаді перекладача з китайської мови при Міністерстві іноземних справ, Іакінф Бічурін разом з відомим російським фізиком та сродним П. Л. Шиллінгом спорядив експедицію до Східного Сибіру. Експедиція дійшла до Монголії, провела близько двох років в областях, суміжних з Китаєм, збирала велику колекцію рукописів, костюмів, посуду, предметів культури. Після повернення експедиції будинок Шиллінга, де були виставлені найбільш цікаві знахідки, перетворився на своєрідний музей, який приваблював велику кількість відвідувачів.

О. С. Пушкін цікавився роботами Бічуріна та Шиллінга ще задовго до їх експедиції. Дізнавшись про їх намір відвідати Китай, він просить дозволу у Бенкендорфа взяти участь в роботі експедиції. На жаль, він не одержав цього дозволу. Проте справи експедиції та її результати глибоко цікавили Пушкіна. Наведені рукописи були добре відомі поетові. Треба гадати, що при допомозі Пушкіна переклади китайського роману потрапили до редактора альманаха О. М. Сомова. О. М. Сомов підготував уривок до друку, і таким чином з'явився перший друкований переклад китайського роману на російську мову.

Підтвердженням наших припущень може бути лист Сомова відомому українському вченому і етнографу Максимовичу.

Цей лист не лише допомагає розкрити історію появи «Отрывка...» в «Северных цветах», а й є підтвердженням достовірності цього роману.

Аспірантка Н. СОПРУН.

МОЇ ВРАЖЕННЯ

Великою радістю для нас, студентів Чернівецького університету, було запрошення взяти участь в студентській науковій конференції Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова. З величезним задоволенням використали ми цю нагоду познайомитися з чудовим приморським містом, з життям, навчанням і науковою роботою студентів Одеського університету.

Готуючись до свого виступу на засіданні філологічної секції, я звернувся до наукової бібліотеки університету. Навіть при першому, побіжному ознайомленні з каталогом справляє величезне враження багатство літератури з філологічних дисциплін, яку має у своєму розпорядженні університетська бібліотека. У студентів-філологів є прекрасні можливості для самостійної роботи.

Мені сподобались змістовні доповіді студентів філологічного факультету, особливо виступи дипломанток Н. Головки на пленарному засіданні і К. Пустовойтової на секційному.

Хочеться лише зауважити, що у

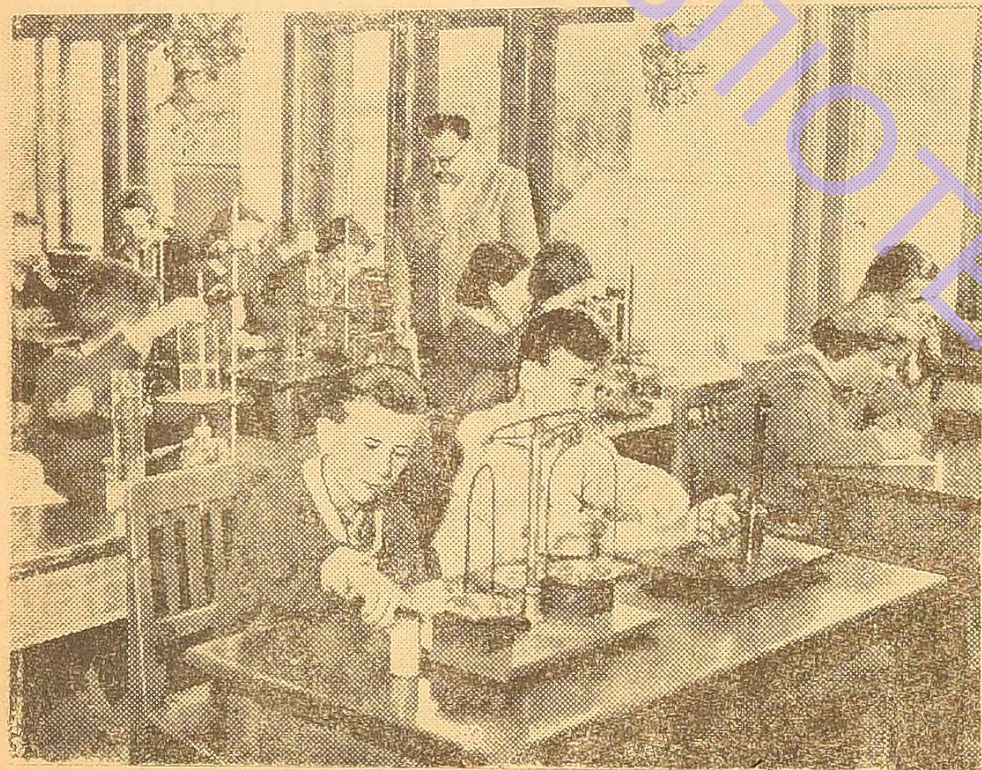
нас, в Чернівецькому університеті, до участі в студентських наукових конференціях більше залучаються студенти молодших курсів, ширше ведеться і обговорення доповідей на секційних засіданнях.

Я дуже вдячний учасникам філологічної секції за увагу, виявлену до моєї доповіді «Т. Шевченко в російських перекладах», за ті зауваження, що були зроблені з приводу моєї роботи.

Студенти і викладачі філологічного факультету Чернівецького державного університету доручили мені передати щирий привіт і побажання великих успіхів у навчанні і науковій роботі колективі філологічного факультету Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова.

КОЛЕСНИК, студент IV курсу російського відділу філологічного факультету Чернівецького університету.

В. о. редактора В. В. ФАЩЕНКО.

На фото: заняття в кабінеті хімії Ліберецької середньої школи.

глибоко вивчити школу Чехословаччини, а тому мої згадки про неї мають характер вражень, уявлень про окремі моменти шкільного життя і роботи.

В Чехословаччині три типи шкіл: початкова — 5-річна, народна — 8-річна і середня — 11-річна. Обов'язкове навчання в країні — 8-річне. Велике піклування про дітей в Чехословаччині виявляється як з боку громадськості, так і з боку держави. На народну освіту щороку витрачаються мільярди крон. Зарплата вчителів, будівництво і тримання в належному стані шкільних будинків, учбового приладдя, витрати на позашкільне виховання входять до державного бюджету. Всі громадяни, які мають дітей, щомісяця одержують, як доповнення до заробітної плати, певну суму грошей на утримання та виховання дітей. Так, на трьох дітей сім'я щомісяця одержує 300 крон.

Чехословаччина — країна глибокої національної культури. «Народ для себе» — це традиція, яка відчувається у всьому: у вшануванні пам'яті своїх предків і у піклуванні про своїх нащадків, у дбайливому зберіганні пам'яток і великій працьовитості, у прагненні зробити все зручно і міцно.

Ліберецькій 11-річній школі, з якою ми знайомилися детально, 45 років, а по зовнішньому вигляду, охайності, порядку в ній вона здається новою, як і інші школи країни, які нам довелося бачити. В Че-

половин, і кожна з них легко підняти на необхідну висоту. Школи просторі — 32—34 м³ на одне учнівське місце за нормативом. Фізкультурний зал площею 200—240 м² має все необхідне устаткування. Площа класної кімнати — 60 м², в ній 40 учнів. На дверях кожного класу прізвище класного керівника. Чудово обладнані кабінети фізики, хімії, біології, всі вони електрифіковані. група з 20 учнів одночасно виконує в кабінеті одне завдання.

Всі класні кімнати школи радіофіковані, розпорядження директора передаються одночасно по всій школі. Учительська ініціатива широко застосовується у справі конструювання нових учбових посібників конструкторським бюро Міністерства шкільної Чехословаччини, при якому є свої експериментальні майстерні і виставки кращих зразків учбового устаткування інших країн. Позитивною якістю шкільних меблів є те, що вони завжди виготовляються з урахуванням вікових особливостей учнів. Заняття в школах Чехословаччини, як правило, однозмінні.

Діти в школі обережно ставляться до меблів: ми не бачили порізаних, подряпанних парт. Після закінчення 8-річної школи учні залучаються до ремонту меблів. Велике значення у вихованні навиків охайності та обережного господарського ставлення до шкільного майна має наявність у школі дуже портативного гардеробу, в якому кожний клас має своє відділення, свого чергового. Тут учні